

**Перелік вибірових дисциплін по кафедрі історії
на 2021-2022 н.р.**

014.03 Середня освіта (Історія)

3 курс

№	Назва дисципліни	Мета, завдання, компетентності	ШБ викладача
5 семестр (5 кредитів) лекцій - 20, семінарів – 30, сам. роб. – 100, форма контролю – залік			
1	Первісна археологія	<p>Анотація. Первісна археологія є частиною археологічного знання, яка містить найбільшу частину наукових загадок на сьогодні. Однією із загальноосвітніх історичних проблем є проблема походження людини і освоєння нею континентів. Проблема початкового етапу освоєння території є основною і має відповідати сучасному рівню історико-археологічних знань. Крім цього епоха каменю, як історичний період у давній історії людства, містить значну кількість проблем у вивченні. Зокрема такі як, походження людини сучасного типу, культурогенез і соціогенез, берінгоморська проблема освоєння Американського континенту, закономірності культурно-історичного розвитку в різноманітних ландшафтних зонах та ін. Знання з курсу «Первісна археологія» відповідають не тільки цим актуальним питанням історії, а й дають можливість зрозуміти витоки і процеси формування досягнень світової цивілізації.</p> <p>Мета курсу: сформувати сукупність знань про найдавніший етап історико-культурного розвитку людини та її суспільства, надати уявлення про закономірності в історичних процесах на ранній стадії історії.</p>	Ласінська М.Ю.
2	Історична антропологія	<p>Завдання курсу: - визначити сучасний рівень знань про первісний етап існування гомінід та людини; дати динаміку розвитку матеріальної і духовної культури населення епохи каменю; сформувати знання про сучасні проблеми вивчення історичної епохи; дати особливості історико-культурних процесів в різноманітності екологічних, природно-кліматичних та ландшафтних зон світу; ознайомити студентів з уявленнями науковців про археологію нижнього і верхнього палеоліту, мезоліту, неоліту, оволодіння базовими навичками з визначення та типологізації археологічного матеріалу, що відноситься до кам'яної доби, особливу</p>	Ласінська М.Ю.

увагу приділено археологічним пам'яткам, розташованим на території України і суміжних країн. Розглядаються первісні пам'ятки матеріальної культури, що дозволяють відновити найдавніший період минулого людства. Велике значення цього історичного етапу для розвитку людського суспільства, динамізм розвитку археологічної науки і специфіка даного напрямку археології пред'являють особливі вимоги до підготовки фахівця. По завершенню курсу студент має розрізняти способи існування людини в різноманітному екологічному середовищі, матеріальні залишки життєдіяльності людей, їх типології та методи вивчення, загальні риси і характерні особливості життя древніх суспільств, формування етнокультурних областей від епохи палеоліту до ранньої залізної доби.

Анотація. Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історична антропологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Історія). Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості антропологічного розвитку людини. Міждисциплінарні зв'язки: історія України, всесвітня історія, історія стародавнього світу, археологія України, краєзнавство, етнологія, історія релігії.

Мета дисципліни: висвітлення та критичний аналіз наукових концепцій походження людини та розгляд на тлі європейської історії головних етапів антропогенезу. В процесі вивчення курсу «Історична антропологія» студенти повинні засвоїти широке коло найважливіших світоглядних ідей, без яких неможливе формування історичної свідомості сучасної людини.

Завдання курсу:-визначити основні поняття курсу: антропологія, морфологія, етногенез, еволюція, вік; охарактеризувати джерела з проблематики курсу та можливість їх системного використання для вирішення питань антропогенезу;ознайомити студентів з історіографічним дослідженням проблеми з позицій прибічників різних наукових концепцій; розглянути і проаналізувати основні концепції в антропології; окреслити головні етапи формування та розвитку науки.

3	Історія української культури	<p>Мета: ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.</p> <p>Завдання:</p> <p>Теоретичні. Виклад курсу «Історія української культури» спрямований на вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів, порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури у контексті світових та європейських культуротворчих процесів.</p> <p>Практичні. Специфічною особливістю курсу історії української культури є його значний виховний потенціал, що дає можливість реалізувати у навчально-виховному процесі низку важливих завдань, зокрема таких, як виховання національної свідомості, громадянських якостей української молоді, становлення професійного мислення.</p> <p>Важливим завданням курсу є також формування та розвиток високої внутрішньої культури здобувачів на основі вивчення досягнень і закономірностей розвитку української національної культури.</p>	Нефьодов Д.В.
---	------------------------------	--	---------------

6 семестр (5 кредитів) лекцій - 20, семінарів – 30, сам. роб. – 100, форма контролю – залік

	Вибіркова дисципліна 2.2. (1)		
1	Українське суспільство в умовах незалежності	<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Українське суспільство в умовах незалежності» полягає в науковому осмисленні студентами вітчизняної етнонаціональної політики, уваги до національного питання та національних прав людини, політико-правового закріплення демократичного розвитку української етнічної нації, забезпечення прав етнічних меншин, національно-культурного розвитку, толерантності в українському суспільстві, вирішення проблем імміграції, сучасних міграційних процесів та міжнаціональних відносин в Україні.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Українське суспільство в умовах незалежності» є: формування компетентності у студентів, ознайомлення із особливостями етнонаціональної політики, першими кроками втілення етнополітики в УНР, суперечливістю етнонаціональної політики в УРСР, стратегією етнонаціонального розвитку незалежної України, з'ясуванні особливостей етнонаціональної сфери в сучасній Україні, етномультиміжкультуралізму, толерантності, міграційних процесів на теренах нашої держави.</p>	Хрящевська Л.М.
2	Етносоціальні процеси в Україні	<p>Анотація: Актуальність та перспективність дисципліни «Етносоціальні процеси в незалежній Україні» пояснюється передусім об'єктивними процесами, які відбувалися в українському суспільстві, масштабами тих перетворень, які мали місце в останнє десятиліття ХХ ст. і, які призвели до якісної трансформації всієї соціально-політичної системи. За таких умов етносоціальні процеси набули якісно нових ознак, які потребують вивчення фактологічної бази для формування показників і характеристик демографічних, міграційних, соціально-економічних, соціокультурних процесів, які відбулися у титульного етносу та етнічних меншин України в період незалежності. У зв'язку з цим надзвичайно важливим є вивчення об'єктивних процесів, які відбуваються в українському суспільстві, масштабами тих перетворень, які мали місце в останні десятиліття і, які призвели до якісної трансформації всієї соціально-політичної системи незалежної України.</p> <p>Мета курсу: визначити динаміку етносоціальних процесів, виявити особливості і зміни демографічних, соціально-економічних і соціокультурних процесів, що відбувалися у титульного етносу та етнічних меншин України в період незалежності України.</p>	Хрящевська Л.М.

		<p>Завдання курсу: визначити фактологічну базу для формування показників і характеристик етносоціальних процесів та змін та створення концепції соціальної динаміки; стан нормативно-правового забезпечення відносин соціального захисту в Україні; дослідити інституційне забезпечення соціального захисту в умовах трансформації українського суспільства та виявити механізми реалізації соціального розвитку держави; визначити етапи демографічної кризи в Україні на основі аналізу кількісних і якісних зрушень в населенні; з'ясувати загальний коефіцієнт шлюбності та розлучень в Україні; коефіцієнти народжуваності, смертності та природного руху населення України; демографічні втрати України; виявити зміни в динаміці народжених і померлих, природному приросту (зменшенню) населення України; співвідношення складу населення України за статтю та віком, демографічні аспекти перебудови сільських населених пунктів; з'ясувати причини руйнування сільської поселенської мережі України, запропонувати систему заходів для відродження сільського населення та їх територій. Визначити взаємозв'язок демографічних процесів з сімейними та мовними аспектами життя українського народу, дослідити мовну структуру та з'ясувати рівень урбанізації етнічних меншин в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст., виявити вплив міграційних процесів на зміни у динаміці чисельності населення України, з'ясувати соціальні наслідки міграцій сільського населення України, виявити відзнаки в структурі зайнятості в областях Південного регіону на основі аналізу соціальної структури сучасної України.</p>	
3	<p>Охорона і збереження пам'яток історії та культури</p>	<p>Анотація: Український народ протягом віків створив численні культурні цінності, збереження й використання яких є необхідною умовою нових духовних досягнень та формування глибоких патріотичних почуттів сучасного покоління українців. В умовах розбудови незалежної Української держави процес національного та культурного відродження неможливий без вивчення, збереження та популяризації історико-культурних цінностей, актуалізації багатовікових надбань нації. Тому охорона пам'яток історії та культури є пріоритетно-стратегічною лінією українського державотворення.</p> <p>Кожен пам'ятник, меморіальний комплекс чи споруда є символом тієї чи іншої події чи епохи, котра відобразилась на житті наших предків, батьків і взагалі історії держави. Ретельно збережена та належним чином репрезентована культурна спадщина – джерело зростання і духовного розвитку українського народу, його національної самосвідомості. Ефективне збереження, відновлення і відповідне використання пам'яток культурної спадщини потребує глибокого розуміння існуючих проблем.</p>	Хрящевська Л.М.

		<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Охорона і збереження пам'яток історії та культури» є: сприяння відродженню національної свідомості, духовності підрастаючих поколінь, використання кращих надбань культури, збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захист традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.</p>	
4.	<p>Історія міжнародних відносин у добу середньовіччя</p>	<p>Мета курсу: висвітлити історію міжнародних відносин у ранньому середньовіччі; розкрити особливості політичних, економічних і культурних міжнародних зв'язків у Європі у високому середньовіччі; охарактеризувати міжнародні відносини у Європі у пізньому середньовіччі.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути історичний розвиток міжнародних відносин в добу пізньої античності; - охарактеризувати різницю в історичних шляхах Західного та Східного Середземномор'я у високому середньовіччі; - розглянути процес формування передвестфальської системи міжнародних відносин у пізньому середньовіччі. 	<p>Кузовков В.В.</p>

6 семестр (5 кредитів) лекцій - 20, семінарів – 30, сам. роб. – 100, форма контролю – залік

1	Теорія та методика навчання історії (інноваційні підходи та методи)	<p>Мета курсу - формування у здобувачів освіти системи знань про сутність інноваційних педагогічних технологій, сучасні освітні тренди, основні напрямки розвитку освітніх технологій та вмінь щодо їх використання у професійній діяльності вчителя історії.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ознайомити студентів з концептуальними та теоретичними аспектами інноваційних технологій навчання історії у ЗЗСО; ● сформувати позитивне ставлення, прагнення та готовність майбутнього вчителя історії ЗЗСО до оволодіння новими навчальними технологіями; ● навчити студентів обирати оптимальні технології навчання історії відповідно до індивідуальних можливостей учнів, рівня їх підготовки; ● орієнтувати студентів до педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності; ● формувати вміння застосовувати здобуті знання у практичній діяльності вчителя історії. 	Маринченко Г.М.
2	Військова історія України	<p>Предмет вивчення навчальної дисципліни: історія збройних конфліктів та національних військових формувань на території сучасної України у IX- XX ст.</p> <p>Мета: ознайомлення студентів з військовою історією України, формування комплексних знань і аналітичних навичок з питань історії війн, військового мистецтва та збройних сил, соціо-культурного впливу суспільства на війну й, впливу війн на розвиток політичних та соціально-економічних інститутів держави. Вивчення курсу передбачає ознайомлення із зброєзнавством, уніформологією, військово-історичним джерелознавством, історією воєнних технологій, методів ведення війни, історії повстанських рухів на території сучасної України..</p>	Пархоменко В.А.
3.	Пізня Римська імперія	<p>Мета курсу: висвітлити історію Пізньої Римської імперії; розкрити особливості політичного, суспільно-економічного і культурного розвитку Пізньої Римської імперії; охарактеризувати історичне значення цього етапу розвитку європейської цивілізації.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <p>- розглянути історичний розвиток Римської імперії в добу доміанату;</p>	Кузовков В.В.

		<ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати різницю в історичних шляхах Західного та Східного Середземномор'я; - розглянути процес формування візантійської цивілізації 	
4.	Первісна історія Північного Причорномор'я	<p style="text-align: center;">Анотація</p> <p>Хронологічно курс охоплює (28 тис. років до н.е. – середина 1 тис. н.е.). Дисципліна вивчає весь комплекс антропологічного, соціально-економічного, культурного і духовного розвитку населення регіону Північного Причорномор'я в первісну добу (від появи людини до перших державних утворень) в контексті появи, становлення, розквіту і занепаду племен та народів від епохи кам'яного віку до залізного віку.</p> <p>Отже, всю дописемну історію регіону розділяють на періоди – кам'яний вік (палеоліт, мезоліт, не-оліт), мідно-кам'яний вік (енеоліт), бронзовий вік і ранньозалізний вік. В кожному з цих періодів відбувалися зміни у виробництві знарядь праці, суспільному устрої, культурі. На території нашого краю в різні періоди проживали різні народи, які залишили після себе багато матеріальних свідчень. Саме вивченню матеріальних джерел й присвячено запропонований курс.</p> <p>Мета: формування у студентів ґрунтовних знань і компетентності про історико-культурний розвиток регіону Північного Причорномор'я від появи людини в добу пізнього палеоліту до епохи заліза, формування культурних ареалів, зміни кордонів, етнічних меж, мережі археологічних об'єктів, торгових шляхів тощо.</p> <p>Завдання:</p> <p>ознайомити студентів з основними методами та джерелами історико-археологічного дослідження;</p> <p>розглянути біологічні, соціальні та історичні передумови виникнення та розвитку людини та суспільства;</p> <p>дати студентам уяву про культурно-історичний розвиток регіону Степового Побужжя в епоху первісної історії, античності та раннього середньовіччя;</p> <p>розкрити характер розташування археологічних пам'яток регіону;</p>	Горбенко К.В.

		дати студентам певні теоретичні знання, що зробили б можливим самостійний аналіз явищ історичних, пов'язаних з географічними факторами;	
--	--	---	--

014.03 Середня освіта (Історія)

4 курс

№	Назва дисципліни	Мета, завдання, компетентності	ПІБ викладача
8 семестр (4 кредити) лекцій - 18, семінарів – 22, сам. роб. – 80, форма контролю – залік			
	Вибіркова дисципліна 2.5.		
1.	Українське суспільство в умовах незалежності	<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Українське суспільство в умовах незалежності» полягає в науковому осмисленні студентами вітчизняної етнонаціональної політики, уваги до національного питання та національних прав людини, політико-правового закріплення демократичного розвитку української етнічної нації, забезпечення прав етнічних меншин, національно-культурного розвитку, толерантності в українському суспільстві, вирішення проблем імміграції, сучасних міграційних процесів та міжнаціональних відносин в Україні.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Українське суспільство в умовах незалежності» є: формування компетентності у студентів, ознайомлення із особливостями етнонаціональної політики, першими кроками втілення етнополітики в УНР, суперечливістю етнонаціональної політики в УРСР, стратегією етнонаціонального розвитку незалежної України, з'ясуванні особливостей етнонаціональної сфери в сучасній Україні, етномультікультуралізму, толерантності, міграційних процесів на теренах нашої держави.</p>	Хрящевська Л.М.
2.	Сучасна історія країн пострадянського простору	<p>Мета. Курс «Сучасна історія країн пострадянського простору» передбачає надання додаткових базових знань з перебігу суспільно-політичних процесів на пострадянському просторі, формування у студентів власного поглибленого уявлення щодо них, які можуть стати основою як для самостійної аналітичної роботи в цьому напрямку, так і для практичної діяльності в рамках різних політичних, суспільних, економічних і фінансових структур.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сучасна історія країн пострадянського простору» є передумови та основні етапи виникнення й розвитку незалежних пострадянських країн, проблеми формування політичних режимів на пострадянському просторі та створення та укріплення національних держав.</p>	Нефьодов Д.В.

3.	Близькосхідна проблема та шляхи її вирішення (друга половина XX - початок XXI ст.)	<p>Анотація. На сучасному етапі питання геополітики в світі лишаються одними з найбільш актуальних. Близькосхідна проблема, вимагає комплексного розгляду, як явища, з ґрунтовним викладом її причини та наслідків. Здійснення аналізу спроб вирішення конфлікту. Аналізу постійних конфліктогенних чинників арабо-ізраїльського протистояння і впливу кожного з них на врегулювання проблеми.</p> <p>Мета: полягає у комплексному викладенні Близькосхідної проблеми в II пол. XX-XXI ст.</p> <p>Завдання: продемонструвати особливості розвитку близькосхідного регіону на сучасному етапі; охарактеризувати Близькосхідну проблему як явище, виявити її причини, показати динаміку на сучасному етапі; проаналізувати сучасний стан традиційних проблем безпеки регіону та надати прогноз щодо їхнього вирішення, враховуючи сучасні події у регіоні.</p>	Ласінська М.Ю.
7 семестр (5 кредитів) лекцій - 20, семінарів –30, сам. роб. – 100, форма контролю – залік			
	Вибіркова дисципліна 2.6.		
1.	Кримінальне право України	<p>Право і держава – це динамічні явища, які впливають на різні сторони життєдіяльності суспільства, і також самі перебувають у стані постійних змін і розвитку. Тому сучасним фахівцям необхідно не тільки володіти знаннями ґрунтовних понять і категорій юриспруденції, добре розумітися на процесах і тенденціях розвитку держави і права, теоретичних і практичних проблемах, що виникають і мають вирішуватися науковцями і юристами-практиками.</p> <p>Навчальна дисципліна «Кримінальне право» є необхідним важливим компонентом загальнотеоретичної професійної підготовки майбутнього фахівця. Здійснюючи охоронні, попереджувальні та виховні функції, су-час-не кримінальне пра-во сприяє кон-тро-лю й об-ме-жен-ню злочинності, сприяє зміцненню сис-те-ми суспільної та особистої без-пе-ки. У цьо-му зв'язку послідовне засвоєння сис-те-ми норм кримінального пра-ва сприяє фор-му-ван-ню професійної правосвідомості, при-дбан-ню сту-ден-та-ми на-ви-чок фахівців в області пра-во-знав-ст-ва.</p> <p>Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право України» є формування у студентів комплексу знань щодо основних категорій кримінального права, поглиблене знання законодавчих та теоретичних проблем Загальної та Особливої частин кримінального права, вивчення кримінального законодавства та</p>	Ткаля О.В.

		<p>матеріалів юридичної практики, формування прикладних навиків та умінь студентів застосовувати набуті знання у практичній діяльності; також метою вивчення дисципліни є виховання неухильної поваги до закону, дотримання законності у всіх формах правозастосовної діяльності, відповідальності за порушення прав і свобод людини і громадянина в державі.</p> <p>Навчальна дисципліна вивчає основні теоретичні положення сучасної науки кримінального права та практику їх застосування, а також основні закономірності та тенденції розвитку вчень про злочин та покарання в Україні та зарубіжних країнах.</p>	
2.	Захист прав людини	<p>Метою навчальної дисципліни є поглиблення знань щодо інструментарію науки про права та свободи людини і громадянина, забезпечення їх реалізації, охорони та захисту, гармонізації національного законодавства з міжнародно-правовими стандартами, а також формування навичок щодо розв'язування складних практичних задач під час професійної діяльності з охорони й захисту прав і свобод людини. З а в д а н н я н а в ч а л ь н о ї д и с ц и п л і н и : - розгляд основних підходів та наукових засад дослідження прав людини; - формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань щодо юридичного механізму захисту прав людини; 4 - формування понятійного апарату, що використовується в межах юридичного механізму захисту прав людини та вміння ним користуватися; - поглиблення знань прикладного характеру щодо механізмів захисту прав людини, передбаченими вітчизняним законодавством та міжнародною практикою</p>	Ткаля О.В.
3.	Сімейне право України	<p>Предметом сімейного права є сукупність норм, які регулюють особисті немайнові та ті, що впливають з них, майнові відносини людей, які виникають на ґрунті шлюбу та сім'ї. Сімейне право містить ряд інститутів, які органічно пов'язані між собою загальними принципами, і обумовлюється базисом суспільства. Вивчення навчальної дисципліни "Сімейне право" базується на основі нормативних актів, наукових і навчальних літературних джерел, які розкривають суть і особливості сімейно-правових взаємовідносин. Мета дисципліни — дати студентам знання у сфері сімейних правовідносин, що має розглядатися як умова становлення студента, його професійної культури та високої кваліфікації. Завдання дисципліни: ознайомлення з основними положеннями чинного сімейного законодавства України, формування у студентів уміння користуватися відповідними нормативними актами, розкриття змісту основних категорій та інститутів, вироблення уміння вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм сімейного права.</p>	Ткаля О.В.